

SZEGED

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 280 kor. | Negyedévre 70 kor.
Fél évre 140 „ | Egy hóra 25 „

Megjelenik naponként délután

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Kölcsey-utca 6. • Telefon 13-33.

Parasztegyetem?

SZEGED, szeptember 30.

A kijáráskor szomorú korszakában Szeged volt a mindenkor kormányok Hamupipőkéje. Az Alföld porában, a Tisza sarkában hagyták, árván, magára, szegényt. Egyetem volt minden vágya, egy kis egyetem, később nem is kellett volna már neki minden fakultás, csak egy, egyetlenegy, de az egyetemet Pozsony kapta, meg Debrecen és Kassának, Temesvárnak is mindig több kilátása volt rá, hogy elnyeri, mint szegény Szegednek. Hogy ez a Szegedet mindentől elűző elmúlt politika (reméljük, örökre elmúlt) milyen szerencsétlen és okatlan volt nem csupán a város, de az országos és nemzeti érdek szempontjából is, azt ma sirva látja Csonka-Magyarország. Most végre, miután a kolozsvári egyetem idehelyezésével hiába hitegetik, úgy tetszik, mégis csak kapunk valamit. A terv egyelőre olyan, hogy nagy jó is lehet belőle, meg — *nesze semmi, fogd meg jól* is, minden attól függ, hogy az illetékesek itt Szegeden és ott főn Budapesten mennyi buzgalommal és komolysággal támasztják alá ezt a tervet. Arról volna szó, hogy egy „parasztegyetem”, vagy népfőiskola nyíljon meg Szeged falai között, még pedig november 1-én, középiskolai tantervvel. Amolyan dániai mintára alapított felsőbb iskolája lenne ez a népnek, közhasznú ismereteket taníttatnának, elsősorban a földművelőknek. A tanítás ingyenes lenne, amennyiben a tanárokat se díjaznák külön. Ez a terv hasznosnak és szükségesnek látszik, hogy azonban mennyiben életrevaló és eredményes, az egyelőre a jövő titka és azoktól függ, akik kigondolták és megcsinálják! Mert ezt lehet praktikusnak és sikeresnek is megcsinálni és lehet úgy is, hogy tessenek-lássék, nesze semmi, fogd meg jól! Az bizonyos, hogy a szegedi kultúra ma megint holtponton érkezett. Hallgat mindenki, aki a nép, a műveltek és a nagy tömegek nevelésére, tanítására volna itt hivatva. Hallgat egyetlen irodalmi társaságunk, jó ideje nincsen szabad egyetemünk, a tavalyi fölolvásó esték láza is mintha elszállott volna.

A Somogyi-könyvtárban, amely a régi jó időkben zsufolva volt tanulmányos fiatalokkal, ma alig létező naponta néhány olvasó. Mozmámorban usznak a nagy tömegek (még a színházat se igen látogatják, de erről máskor többet), igen szomorú és veszedelmes antikultur tünetek ezek, amelyeket valahogyan okosan orvosolni kellene. Nemcsak „parasztegyetemmel”. Sajnos, nálunk az „intelligenciát” se nevelik már, a munkásnevelésnek is akadályai vannak. Mikor virrad már Szegeden a valódi kulturának? Egy bizonyos: céltudatosan szervezni kellene városunkban a közművelődés ügyét, hogy rendszert és egyöntetűséget vigyenek be végre a mai kulturális egyéni akciók helyére, mint amilyen például a színházkérdés megoldása volt.

A vatikán megóvjja Magyarország egyházi integritását.

BUDAPEST, szept. 30. Szerbia már hónapokkal ezelőtt azzal a kérelemmel fordult a vatikánhoz, hogy engedje meg egy nyitott jugoszláv érsekség felállítását, amelynek székhelye Szabadka lenne. Most a vatikán választ adott erre a kérelemre. A válasz elutasító. A vatikán elhatározásának kétségtelenül nemcsak egyházi okai, hanem külpolitikai okai is vannak. A vatikán ugyanis meg akarja óvni Szent Isván politikailag felbomlott birodalmának egyházi integritását. A vatikán elhatározását a jugoszláv lapok, elsősorban a radikális *Tribuna*, ellenséges cselekedetnek tekintik és követelik a diplomáciai összeköttetés azonnali megszakítását. A lapok azt állítják, hogy a pápa elhatározását azok a körök befolyásolták, amelyek az osztrák-magyar monarchia visszaállítását szorgalmazzák. Szerintük a pápa támogatja a bácskai és bánáti katolikus magyar irredentát épp úgy, mint ahogy a főföld elszakítási törekvéseket is és a bécsei keresztényszocialistáknak a monarchia visszaállítására irányuló fáradozásait is pártolja.

Troubridge admirális lett a Duna-bizottság elnöke.

— Megállapították a bizottság statutumait. —

PÁRIS, szeptember 30. (M. T. I.) A Nemzetközi Dunabizottság második ülészakaja, amely Troubridge tengerügyi elnöklésével a francia külügyminisztériumban szeptember 15-én vette kezdetét, tegnap befejeződött. Az ülészakát folyamán megállapították azokat az irányelveket, amelyek a Nemzetközi Dunabizottság ideiglenes statutumaiul fognak szolgálni. Ezek az irányelvek kiterjednek a bizottságnak, valamint a főtitkárságnak, a hajózási rendőrségnek és a Vaskapunál felállítandó különleges szolgálatnak a belső szervezésére, ugyszintén a költségvetésre. A munkálatokra és a tanácsokra vonatkozó fejezetek tárgyalására külön albizottságokat alakítottak. Troubridge tengeragyot az elnöki székben 1921 január 1-ig megerősítették. A bizottság évenként legalább kétszer azokban a városokban fog ülésezni,

amely városokat az előző ülészakában megállapítottak. Szükség esetén rendkívüli ülészakot is tartanak. A folytonosságot a végrehajtó bizottság biztosítja, amely a főtitkárság oldalán működik. Arról még nem határoztak, hogy hol legyen a székhelye a főtitkárságnak, amely jelenleg Budapesten munkálkodik. A Nemzetközi Dunabizottság hivatalos nyelve a francia lesz. A hajópapírokat két nyelven állítják ki, még pedig az illető ország nyelvén és tetszés szerint vagy német, vagy francia nyelven. A Vaskapunál létesítendő különleges szolgálat ügyvitelének nyelve német és francia lesz. A főtitkárság kiadásában megjelendő folyóirat cikkeinél valamennyi nyelvre figyelemmel lesznek. A bizottság legközelebbi ülését december elsején tartja.

A párisi német követ átadta megbízó levelét

PÁRIS, szept. 30. (M. T. I.) A német követ megbízó levelének átadása alkalmával a francia köztársaság elnökéhez intézett beszédében többi között a következőket mondta:

— A versaillesi békeszerződéssel teremtett helyzet alapján kormányom szándékának megfelelően igyekezetemet annak fogom szentelni, hogy országaink kapcsolata kedvezően fejlődjenek. Nem tévesztem szem elől azokat a nehézségeket, amelyek ennek útját állják, de bízom abban, hogy hála az Ön és a francia kormány belátásos együttműködésének, kormányom törekvéseit siker fogja koronázni.

Millerand többek között a következőkben válaszolt:

— Annak az ünnepélyes okmánynak lojális végrehajtása, amely a háborúnak véget vetett, az egyetlen eszköz azoknak a legsúlyosabb nehézségeknek praktikus megoldására, amelyek a két nemzet között fennállanak és amelyek megengedik azt, hogy szabad szívvel dolgozzanak vállelve a béke nagy művét. Az a mód, ahogyan Ön ideiglenes ügyvitelét intézte, kezekedik nekem arról a magasfokú felfogásról, amelyet Ön feladatáról táplál. Öszintén kívánok ezért Önnek sikert megbízatásához.

Magyar-román gazdasági tárgyalások.

BUKAREST, szept. 30. (M. T. I. Damján.) Magyarország és Románia közötti kereskedelmi forgalom újra felvételével vonatkozó tárgyalásokkal megbízott magyar bizottság

október 10-én fog ideérkezni. Szilágyi, a Magyar Szövetkezeti Központok Áruforgalmi Részvénytársaságának képviselője, ma ideért.

Egy furcsa főispáni installáció.

SÁTORALJAUJHELY, szept. 30.

A Nemzeti Sajtóiroda jelenti: Tegnap, szerdán délelőtt 10 órakor volt Thuránszky László zempléni főispán installációja. Nagy feltűnést keltett, hogy ettől az ünnepi aktustól a kereszténypárti törvényhatósági bizottsági tagok legnagyobb része távol tartotta magát. A főispán beiktatása után dr. Szabó Sándor törvényhatósági bizottsági tag durva támadást intézett a nemzeti kisebbségek minisztere ellen. A legnagyobb feltűnést az keltette, hogy az egész kormányt érintő támadást az elnöklő főispán nem utasította vissza.

Az orosz-lengyel béketárgyalás.

BÉCS, szept. 30. (M. T. I.) A *Neue Freie Presse*-nek jelentik Rigából: A harmadik ülésen Domszky, a lengyel békeküldöttség elnöke nyilatkozatot tett, amelyben válaszolt a legutóbbi orosz nyilatkozatra. Domszky kijelentette, hogy az orosz nyilatkozat olyan igényeket is érint, amelyek kívül esnek a béketárgyalások keretén, mint például a keletgalíciai kérdés. A lengyel küldöttség megjegyzi, hogy amikor a lengyel válasz megadására 10 napos határidőt tűznek ki, ezzel olyan ultimátumszerű kitérítést tettek, ami a béketárgyalást bizonyára nem fogja sem megkönnyíteni, sem siettetni. Joffe, az orosz küldöttség elnöke, kijelentette, hogy minden pontjában egyetért az előző ülésen előterjesztett lengyel nyilatkozattal, egyben javasolta, hogy a 8. pontot változtassák meg olyképpen, hogy az amnesztiát olyan lengyelekre is ki kell terjeszteni, akik Lengyelország ellen, valamint olyan oroszokra, akik Oroszország ellen követtek el bűncselekményeket. Domszky erre javasolta, hogy négy bizottságot küldjenek ki. Joffe indítványozta, hogy egyelőre csak egy fegyverszüneti bizottságot alakítsanak. Rövid vita után az ülést bezárták.

PÁRIS, szept. 30. (M. T. I.) A Havas-ügynökség jelenti Varsóból: Hitelt érdemlő forrásból nyert felvilágosítás szerint Joffe Moszkvából azt az utasítást kapta, hogy a lengyelek által felállított összes feltételeket, bármilyen kemények lesznek is azok, fogadja el, de utasítsa vissza azt a feltételt, amely Szovjetországot arra kötelezné, hogy a vörös hadsereget egészben vagy részben lefegyverezze.

A ruténföld parancsnoka.

PRÁGA, szept. 29. (Bud. Tud.) A *Tribuna* jelentése szerint Sedarek ezredesi, az eddigi prágai parancsnokot, Ungvár székhellyel a ruténföld parancsnokává nevezték ki.